

Arhitektura Antonia Gaudija kao uzražajni element

Dagostin, Raffaella

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:078551>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-30**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

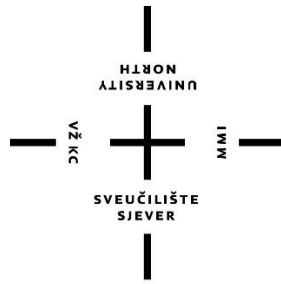
Završni rad 174/MED/2022

Arhitektura Antonija Gaudíja kao izražajni element

Raffaella Dagostin, 3616/336

Koprivnica, rujan 2022. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za Medijski dizajn

Završni rad br. 174/MED/2022

Arhitektura Antonija Gaudíja kao izražajni element

Student

Raffaella Dagostin, 3616/336

Mentor

doc. art. dr. sc. Mario Periša

Koprivnica, rujan 2022. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za umjetničke studije		
STUDIJ	prediplomski sveu ilišni studij Medijski dizajn		
PRISTUPNIK	Raffaella Dagostin	MATIČNI BROJ	3616/336
DATUM	8.9.2022	KOLEGIJ	Umjetnička i medijska fotografija
NASLOV RADA	Arhitektura Antonia Gaudija kao izražajni element		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Antonio Gaudí's architecture as an expressive element		
MENTOR	Mario Periša	ZVANJE	doc. art. dr. sc.
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. doc.art. Luka Danijel Borčić- predsjednik povjerenstva		
	2. doc.art. Antun Franović- član		
	3. doc.art. dr.sc Mario Periša- mentor		
	4. doc.art. Niko Mihaljević - član		
	5.		

Zadatak završnog rada

BROJ	174/MED/2022		
OPIS	<p>Tema ovog rada je izrada serije fotografija kompozicijskog stapanja modela s arhitekturom Antonia Gaudija. U ovom radu iznijeta je povijest fotografije i fotografski žanrovi. Nastoji se objasniti svaki žanr fotografije koji je vezan uz izradu praktičnog djela ovog rada. Objasnjava se što je serija fotografija. Govori se o Antoniu Gaudiju, njegovom djelovanju i o njegovim djelima u kojima sam stvorila fotografije za ovaj rad. U praktičnom djelu rada nastojala sam objasniti ideju i viziju te opisati pripremu za izvedbu rada. Iznijeto je kojom opremom je fotografirano te kako su fotografije obrađene. Na kraju ovog rada nalazi se analiza rada u kojoj su obrazložene nastale fotografije.</p> <p>U radu je potrebno:</p> <ul style="list-style-type: none"> - istražiti o povijesti fotografije - objasniti fotografske žanrove - istražiti autore fotografskih žanrova - objasniti pojam serija fotografija - istražiti o Antoniu Gaudiju i njegovim djelima - izraditi seriju fotografija		

ZADATAK URUČEN	8.9.2022	POTPIS MENTORA	
----------------	----------	----------------	--

Predgovor

Tema ovog završnog rada proizašla je iz moje ljubavi prema fotografiji i zanimanja za arhitekturu.

Zahvaljujem svom mentoru doc. art. dr. sc. Mariju Periši na podijeljenom znanju iz područja fotografije, na podršci, savjetima i pomaganju u realizaciji ovog završnog rada. Zahvaljujem se i svim profesorima Sveučilišta Sjever koji su uvelike doprinijeli u napretku mojeg preddiplomskog obrazovanja. Također, zahvaljujem se mojoj obitelji na podršci i strpljenju prilikom studiranja i kolegici Anamariji Šumberac koja je bila model za praktični dio ovog rada.

Sažetak

U ovome radu govori se o fotografiji i o arhitekturi Antonija Gaudíja. Tema ovog rada je izrada serije fotografija kompozicijskog stapanja modela s arhitekturom Antonija Gaudíja. Ovaj rad podijeljen je na tri dijela. Prvi dio ovog rada je teorijski dio te se u ovome dijelu rada govori o povijesti fotografije te je objašnjeno kako je fotografija postala umjetnost. Govori se o fotografskim žanrovima i autorima koji su bili inspiracija za izradu praktičnog djela ovog rada. Objašnjen je pojam serije fotografija. Govori se o Antoniju Gaudíju i njegovim djelima. Drugi dio rada je praktični dio te se u ovome dijelu iznose moja razmišljanja o temi, objašnjenje ideje i vizije te je iznijeto planiranje izrade praktičnog dijela rada. Treći dio rada je analiza rezultata u kojem je iznijeto objašnjenje za finalni produkt ovog rada. Rezultat ovog rada jesu tri serije fotografija.

Ključne riječi: fotografija, serija fotografija, arhitektura, Antoni Gaudí

Abstract

This graduation paper discusses the photography and architecture of Antoni Gaudí. The topic of this work is the creation of a series of photos of the compositional fusion of the model with the architecture of Antoni Gaudí. This paper is divided into three parts. The first part of this work is the theoretical part in which is written about the history of photography and it is explained how photography became art. It is written about photographic genres and authors who were my inspiration for creating the practical part of this work. The concept of a photo series is explained. It's talked about Antonio Gaudí and his works. The second part of this work is the practical part, and in this part I gave my thoughts on the topic, I explained my idea and my vision, and also the planning of the practical part of the work is presented. The third part of the paper is the analysis of the results in which is explained the final product of this paper. The result of this work is three series of photographs.

Keywords: photography, photo series, architecture, Antoni Gaudí

Popis korištenih kratica

DCS   Digital Camera System
                  Sustav digitalnih kamera

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Obrada zadatka.....	2
2.1. Povijest fotografije	2
2.2. Fotografija kao umjetnost.....	3
2.3. Podjela fotografije	5
2.4. Portretna fotografija	5
2.5. Modna fotografija.....	8
2.6. Fotografija arhitekture.....	11
2.6.1. Fotografija eksterijera	11
2.6.2. Fotografija interijera	13
2.7. Konceptualna fotografija.....	14
2.8. Serija fotografija.....	18
2.9. Arhitektura Antonija Gaudíja.....	20
2.9.1. O Antoniju Gaudíju.....	20
2.9.2. Casa Vicens.....	20
2.9.3. Casa Batlló	21
2.9.4. Casa Milà	23
3. Praktični dio	24
3.1. Stapanje čovjeka s arhitekturom Antonija Gaudíja.....	24
3.2. Oprema	26
3.3. Obrada fotografija	26
4. Analiza rezultata	27
5. Zaključak.....	30
6. Literatura.....	32

1. Uvod

Fotografija ne nastane samo pomoću fotoaparata. U fotografiju unesete sve slike koje ste vidjeli, knjige koje ste pročitali, glazbu koju ste čuli, ljude koje ste voljeli. (Ansel Adams)

Fotografija je tehnika hvatanja svjetlosti, odnosno bilježenja prizora iz stvarnosti putem digitalnog senzora ili filma pomoću sloja materijala osjetljivog na svjetlost koja na njega pada, kako bi se stvorila slika. Naziv fotografija dolazi od grčkih riječi „phos“ što znači svjetlo i „graphis“ što znači crtati, a zajedno znače crtanje pomoću svjetla. Fotografija ima mnogo svrha poput bilježenje trenutaka, pričanje priča, dokumentiranja, ali može biti i umjetnost. Fotografija je vizualna umjetnost te spada pod likovnom umjetnošću. [1]

Internet i društvene mreže preplavljene su svakakvim fotografijama, od „selfija“ do umjetničkih radova. Popularnost društvenih mreža rezultirala je brzim i lakim pristupom tuđih radova te samim time imamo i pristup velikom broju materijala koji nam služi kao inspiracija za kreiranje nečeg vlastitog. No, upravo zbog toga, teško je stvoriti nešto originalno i inovativno u ovom dobu u kojem imamo osjećaj da sve što nam padne na pamet već sigurno postoji. Ta činjenica potaknula me na razmišljanje o stvaranju nečega čega do sada nisam vidjela. Glavno sredstvo vizualne komunikacije za mene je oduvijek bila fotografija. Pričanje priče kroz fotografiju u kojoj je glavni subjekt fotografiranja čovjek je ono čemu težim. Boravkom u Barceloni, kojeg mi je omogućio Erasmus + program razmijene studenata, postala sam fascinirana arhitekturom toga grada. Bilo mi je zanimljivo kako je arhitekt Antoni Gaudí dao Barceloni poseban duh svojim neobičnim stilom dizajna. To me dovelo do ideje spajanja čovjeka i arhitekture u fotografiji, na čemu se i temelji ovaj rad.

U ovom radu iznijeta je povijest fotografije, od samog početka fotografije rođenjem prve kamere pa sve do danas. Objašnjeno je kako je fotografija postala umjetnost. Iznijeta je podjela fotografije na žanrove. U ovom radu nastoji se objasniti svaki žanr fotografije koji je vezan uz izradu praktičnog djela ovog rada te su iznijeti autori koji su me inspirirali za izradu praktičnog djela ovog rada. Objašnjava se što je serija fotografija. Govori se o Antoniju Gaudíju, njegovom životu ukratko, njegovom djelovanju i o njegovim građevinama u kojima sam stvorila fotografije za ovaj rad. U praktičnom djelu rada nastojala sam objasniti ideju i viziju te opisati pripremu za izvedbu rada. Iznijeto je kojom opremom je fotografirano, ali i kako su fotografije obrađene. Na kraju ovog rada nalazi se analiza rada u kojoj su obrazložene nastale fotografije.

2. Obrada zadatka

2.1. Povijest fotografije

Početak fotografije smatra se pojavom izuma „Camere obscure“, poznate još i pod nazivima „mračna kutija“ ili „mračna prostorija“. Taj se izum sastoji od kutije s jednom rupicom kroz koju prodire zraka svjetlosti te projicira sliku motiva pred kutijom na fotoosjetljivi materijal po unutrašnjosti kutije. Kako ne bi bilo odraza svjetlosti, plohe su kutije obojene crnih boja. Vjeruje se da se prvi izum camere obscure pojavio negdje između 13. i 14. stoljeća, iako su istraživanja pokazala da je još u 10. stoljeću principe njena funkcioniranja u svojim manuskriptima zapisao arapski učenjak Hassan ibn Hassan. Zanimljiva je činjenica da se analogna fotografija još uvijek bazira na njegovim teorijama. U suvremenim kamerama postoji prostor između objektiva i fotoosjetljive plohe koja se nalazi u kameri, a upravo taj prostor predstavlja camera obscura. [2] U 16. stoljeću u cameru obscuru je stavljena leća pa se tako njena oštrina povećala. Tim su se izumom služili slikari za crtanje pejzaža. Prve prijenosne camere obscure izumljene su u 17. stoljeću. Fotografije koje su bile proizvedene camerom obscurom nisu bile trajne pa su u 18. stoljeću njemački liječnik Johan Schulze i švedski kemičar Wilhem Schelle pokušali napraviti trajnu sliku pomoću srebrnih soli, no nisu uspjeli. Taj je problem riješio Joseph Nicéphore Niepce, francuski izumitelj, svojom metodom 1825. godine koristeći cameru obscuru i poliranu cinčanu ploču presvučenu tankim slojem asfalta. Uz višesatnu ekspoziciju od 12 sati izradio je prvu trajnu fotografiju 1826. godine pod nazivom „Pogled s prozora u Le Gras“. [3]

Slika 2.1 Joseph Nicéphore Niepce, „Pogled s prozora u Le Gras“

Daljnji razvoj fotografije nastavio je Louis Daguerre, francuski umjetnik i kemičar, koji je 1839. godine objavio prvi fotografski proces nazvan dagerotipija pomoću kojeg je omogućeno bilježenje trajnog pozitiva. Dagerotipija je fotografski postupak kod kojeg se koristeći posebrenu ploču izloženu jodnim parama dobije trajna slika. [4] Louis Daguerre poznat je i po tome što je napravio prvu fotografiju na kojoj se nalazi neka osoba. Dan rođenja fotografije smatra se 7. siječnja 1839. jer je toga datuma objavljen fotografski proces dagerotipija. [3] Istovremeno je William Fox Talbot, engleski znanstvenik, izumitelj i fotograf, otkrio postupak nazvan kalotipija kojim je bilo moguće od dobivenog negativa proizvesti neograničen broj pozitiva.

Fotografsku revoluciju izazvao je George Eastman, američki poduzetnik, koji je 1844. godine uveo u upotrebu fotografski film. Eastmanova tvrtka Kodak je 1888. godine na tržište izbacila kameru s ugrađenim filmom, pod sloganom „Vi pritisnite gumb, mi radimo ostalo” te je to bio veliki pomak u fotografskoj revoluciji. Slijedeći veliki korak bio je izum fotografije u boji. Prvu trajnu fotografiju u boji napravio je škotski fizičar i matematičar James Clerk Maxwell 1861. godine. Prvi komercijalni film u boji proizveli su braća Lumiere 1907. godine. [1] Tijekom 19. stoljeća eksperimentiralo se s bojom, a 1935. godine pušten je u masovnu proizvodnju prvi moderni film u boji poznat pod nazivom Kodachrome.

Posljednja velika revolucija u fotografiji nastala je promjenom medija, odnosno nastanak digitalnih fotoaparata. [2] Japanska tvrtka Sony proizvela je prvi digitalni fotoaparat 1981. godine pod nazivom Mavica. Taj fotoaparat je spremao slike na disk, ali su se one mogle gledati samo na televiziji te stoga nije bio potpuno digitalni fotoaparat. Prva digitalna kamera bila je Fuji DS-1P koja je proizvedena 1988. godine. Digitalna fotografija rođena je 1990. godine kada je Kodak izbacio u javnost prvu komercijalno dostupnu digitalnu kameru pod nazivom DCS 100. Prvi pravi profesionalni digitalni fotoaparat pojavio se 2001. godine na tržištu pod nazivom Canon 1D, a od toga se dana na tržištu redovito pojavljuju sve moćniji novi modeli digitalnih fotoaparata. [3]

2.2. Fotografija kao umjetnost

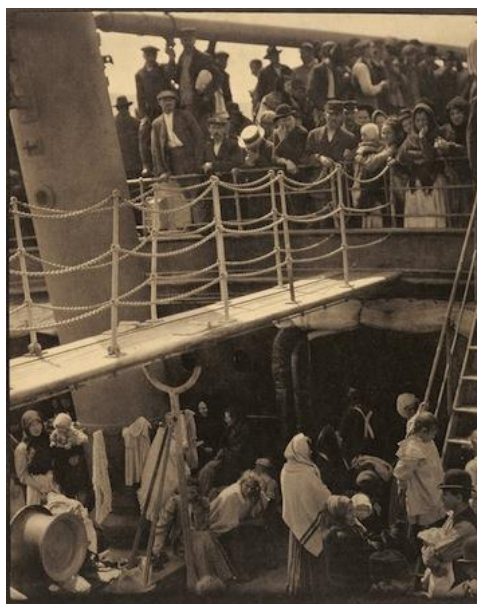
Nakon njezina izuma fotografija se uglavnom koristila za proizvodnju znanstvenih i reprezentativnih slika sve do nastanka piktorijalizma, pokreta koji je započeo kao odgovor na tvrdnje da fotografija nije ništa više od jednostavnog zapisa stvarnosti. Piktorijalizam je bio jedno od najzanimljivijih razdoblja u povijesti fotografije i bio je vrhunac rasprave koja je bjesnila u drugoj polovici 19. stoljeća o tome mogu li se fotografije vrednovati kao umjetnost na isti način kao slike i skulpture. Stvarno ili nestvarno, slikarsko ili ne, umjetnost ili tek znanost, takve su teme izazivale žestoke rasprave. Fotografi piktorijalisti pristupili su fotoaparatu kao alatu koji se, poput

kista ili dlijeta, može koristiti za stvaranje umjetničke izjave. Nastojali su uzdići fotografiju kao medij i priznati je u umjetničkim muzejima i galerijama. Prije svega, njihove su fotografije ljepotu tematike, tonaliteta i kompozicije stavljale iznad stvaranja preciznog vizualnog zapisa.

Slika 2.2 Albert Stieglitz, „Hand of Man“

Pokret je doživio svoj vrhunac između 1880. i 1915. godine kada su širom svijeta osnovana izlagačka društva i fotografske galerije, što je kulminiralo nabavom fotografija od strane nekoliko velikih umjetničkih muzeja, što je bio prekretnica za medij. No Prvi svjetski rat sve je promijenio i popularnost piktorijalizma postupno je opadala nakon 1920. Kako je surova stvarnost rata utjecala na ljude diljem svijeta, ukus javnosti za umjetnost iz prošlosti počeo se mijenjati. Razvijene zemlje sve su se više usredotočivale na industriju i rast, a umjetnost je odražavala tu promjenu prikazujući oštre slike novih zgrada, zrakoplova i industrijskih krajolika. Tijekom tog razdoblja novi stil modernizma ušao je u modu, a interes javnosti prešao je na oštrije fokusirane slike. Fotograf Alfred Stieglitz zaslužan je za prijelaz iz piktorijalizma u modernizam u svijetu fotografije. Njegovo djelo na slici 2.3 važno je jer je to djelo koje se udaljava od piktorijalističkog stila i postavlja ideju da fotografija sama po sebi može biti likovna umjetnost. Ta fotografija prikazuje fizičku podjelu više i niže klase, odnosno bogatije pojedince iznad siromašnijih pojedinca. No Alfred je u toj fotografiji uočio puno više od tog simbolizma, on je okinuo fotografiju zbog dijelova broda, mosta, jarbola i željeznih strojeva, koji su svojom pozicijom činili trokutasti oblik. [5], [6]

Slika 2.3 Albert Stieglitz, „The Steerage“

2.3. Podjela fotografije

Kako se kroz 20. stoljeće fotografija sve više razvijala tako je nastala potreba za klasifikacijom fotografija na žanrove. Svijet fotografije je ogroman. Ne samo da postoji mnoštvo izbora kada su u pitanju fotoaparati, objektiv, dodaci i druga oprema, već fotografi također imaju izbor između bezbrojnih žanrova u kojima mogu eksperimentirati. Fotografi često gravitiraju prema žanrovima koji su im iz raznih razloga privlačni ili koji uključuju sadržaje koji su im važni. Fotografski žanrovi razlikuju se po subjektu i načinu fotografiranja. Postoji mnogo žanrova i vrsta fotografije, a oni koji se najviše koriste jesu portretna fotografija, modna fotografija, ulična fotografija, dokumentarna fotografija, reklamna fotografija, arhitektonska fotografija, pejzažna fotografija, sportska fotografija, noćna fotografija, astronomska fotografija, apstraktna fotografija, konceptualna fotografija, fotografija vjenčanja, fotografija događaja, fotografija putovanja, fotografija hrane, fotografija mrtve prirode, fotografija akta i makro fotografija. [7], [8] U ovome radu glavni fokus je na portretnoj, modnoj, arhitektonskoj i konceptualnoj fotografiji.

2.4. Portretna fotografija

Portretna fotografija obuhvaća fotografiranje osobe ili grupe ljudi, ona nastoji prikazati osobnost, karakter i raspoloženje subjekta te upravo zbog toga može biti jedan od najzahtjevnijih žanrova fotografije te se smatra umjetničkim prikazom nečijeg karaktera. Portreti bi trebali biti snimljeni na način da pričaju priču o subjektu i stvaraju vezu između promatrača i subjekta. Portretne fotografije nadilaze samo fotografiranje ljudi gdje se licu, a posebno očima, uvijek

pridaje više pozornosti na portretu jer govore o raspoloženju i prikazuju emocije osobe. Iz tog je razloga prilikom fotografiranja portreta poželjno uhvatiti oči i lice subjekta u oštrm fokusu, a istovremeno omogućiti da se drugi manje važni elementi prikažu u mekom fokusu. Poziranje također igra važnu ulogu u stvaranju učinkovitih portreta jer pridonosi ukupnoj snazi i priči slike. [9] Portret u fotografiji može prikazivati različite dijelove fizičke osobe, kao na primjer samo glavu, poprsje, osobu do koljena ili cijelo tijelo. Portretna fotografija koristi se u različite svrhe poput vjenčanja, školskih događaja, za upotrebu na osobnom web mjestu, komercijalne svrhe i još u mnogo drugih svrha. [10]

Slika 2.4 Portret fotografa Steve McCurrya

Slika 2.5 Portret fotografkinje Annie Leibovitz

Od poznatih fotografa portretne fotografije za izradu praktičnog djela ovog rada inspirirao me američki fotograf David LaChapelle. Počevši od 80-ih David postaje jedan od najpoznatijih fotografa portreta. Kao tinejdžer David je radio kao fotograf za Jeffa Koonsa, Andyja Warhola i Jean-Michela Basquiata. Davidova jedinstvena percepcija popularne kulture i komičnog hiperboliziranog realizma obično se naziva „kič pop nadrealizam“. Stvorio je osebujan stil kojeg karakteriziraju bizarne ideje i pretjerivanje u bojama. David je fotografirao vodeće zvijezde moderne glazbene industrije poput Lady Gage, Whitney Houston, Madonne, Tupaca, Shakire te sportaše poput Lancea Armstronga i Muhammada Alija. [11]

Slika 2.6 Portret fotografa David LaChapella

Inspirirao me također, talijanski fotograf portretne i modne fotografije, Alessio Albi. Umjesto snimanja običnog portreta, Alessio koristi neobičnosti i razlikovne značajke svake jedinstvene postavke kako bi dodao zanimljivu estetiku unutar okvira. Kako bi u svoje fotografije unio dodatnu dramatičnost, umjetnik koristi različite elemente prirode poput trave, biljka, drveća i cvijeća kako bi stvorio improviziranu sjenu, siluetu ili okvir. Lica njegovih modela su često djelomično zaklonjena bilo kojim danim elementom u svakoj pojedinačnoj snimci, Albi to čini tako da svaka snimka nudi jedinstven način skrivanja i otkrivanja njegovog prekrasnog subjekta. Ova impresivna tehnika je način na koji snimatelj dodaje dodatnu kreativnu dimenziju svom radu. Ono što mi je zanimljivo kod njegovih radova je to da često u fotografijama prikazuje neku radnju te fotografija time priča neku priču. [12]

Slika 2.7 Portret fotografa Alessio Albia

2.5. Modna fotografija

Modna fotografija je vrsta fotografije kojoj je cilj prikazati odjeću, obuću i modne dodatke. Ova se vrsta fotografije najčešće koristi za reklame na plakatima, u knjigama ili modnim časopisima poput Voguea, Vanity Faira ili Ella. Smatra se da je prve modne fotografije napravio Pierre-Louis Pierson 1856. godine fotografirajući Virginiju Oldoini, groficu di Castiglione, toskansku plemkinju, na dvoru Napoleona III. Pierson je fotografije objavio u knjizi koja sadrži 288 fotografija, a prikazuju Virginiju u službenoj dvorskoj odjeći, što je čini prvim foto modelom. Vjeruje se da je modna fotografija kao žanr fotografske umjetnosti rođena u 19. stoljeću, zahvaljujući modnim časopisima kao što su La mode pratique (1898. godine), Harper Bazar (1867. godine) i Vogue (1892. godine). Prepoznatljivo obilježje modne fotografija je namjera da prenese modu ili životni stil. Krajem 20. stoljeća reklama Calvina Kleina koja prikazuje samo Calvinov portret promijenila je samu definiciju modne fotografije od samog prikaza odjeće do prodaje glamuroznog životnog stila identificiranog određenim logom. [13]

Slika 2.8 Modna fotografija Pierre-Louis Piersona

Modna fotografija postoji kao prodajno sredstvo, a psihologija koja stoji iza toga je spremnost pojedinca da vjeruje u nju. Cilj modne fotografije je prodati viziju određenog životnog stila ili društvene prihvaćenosti, ali gledateljeva je kupnja ono što čini modnu fotografiju uspješnom. Bez obzira na to koliko je fotografija umjetnog izgleda i iscenirana, modna fotografija ima zadatak da uvjeri gledatelje da će, ako nose ovu odjeću, koristiti ovaj proizvod ili se dotjeruju na takav način, upravo njima pripasti stvarnost s fotografije. Osim komercijalne svrhe, modna fotografija proizvela je neke od najkreativnijih, najzanimljivijih i društveno otkrivajućih dokumenata te je otkrila stavove, konvencije, težnje i duh vremena. [14]

Postoje razne vrste modne fotografije poput modne fotografije za katalog, fotografije modne piste, „high fashion“, „editorial“, ulične, reklamne i glamur modne fotografije. Vrsta modne fotografije koje se malo više želim dotaknuti je „editorial“ modna fotografija iz razloga što sam upravo u njoj pronašla inspiraciju za kreiranje ovog rada. Obično, „editorials“ označava slike koje prate članak u publikaciji. Međutim, u ovom slučaju „editorials“ su fotografije koje mogu postojati same za sebe i implicirati narativ ili ocrtavati kreativni koncept. [15] Takve fotografije pričaju priču, njihova namjera je ilustrirati koncept, a ne prodati proizvod ili uslugu. „Ono što ih razlikuje od oglašavanja jest to što u njima postoji element pripovijedanja“, kaže profesionalna fotografkinja Amanda Lopez. Za razliku od neplanirane fotografije nogometne utakmice ili političkog skupa, „editorial“ fotografije zahtijevaju više planiranja i pripreme. Obično kada članak ističe određenu temu, poput osobe, modne revije ili arhitektonskog djela, on se fotografira na intimniji ili detaljniji način koji naglašava narativ. „Radi se o hvatanju onih između trenutaka. Pazim da se ne usredotočim samo na subjekt koji je ispred moje kamere, već i na hvatanje onoga što je oko subjekta,“ kaže fotografkinja Allie Hine. [16]

Slika 2.9 Mario Testino, „High plains drifter“

Slika 2.10 Annie Leibovitz, „Alice In Wonderland“

Od poznatih fotografa modne fotografije za izradu praktičnog djela ovog rada inspirirao me Tim Walker. Vodeći međunarodni modni fotograf proslavio se 1990-ih postavši suradnik britanskog Voguea. Od tada je postao poznat po svojim nezemaljskim, nadrealističkim i povremeno grotesknim slikama, kako u modi tako i u portretu. Njegov rad je teatralan, na granici nadrealizma i nevjerojatno romantičan. Svaka fantastična scena stvorena je s rekvizitima, a sve pomno izrađene slike postojale su u nekom trenutku. Walker nastoji stvarati svoje slike unutar onoga što on naziva „parametrima nemogućeg“ i tvrdi kako nešto mora biti fizički prisutno, a ne digitalno obrađeno, da bi se slika registrirala kod gledatelja kao istinita. [17]

Slika 2.11 Tim Walker, „Wonderful Things“

2.6. Fotografija arhitekture

Arhitektonska fotografija je žanr fotografije koji se fokusira na fotografiranje eksterijera i interijera građevina i ostalih arhitektonskih struktura. Ova vrsta fotografije koristi se u nekoliko svrha poput komercijalnih (reklamiranje na internetu, u brošurama ili u portfelju projektnog tima), dokumentiranja prostora, otkrivanja onoga što je izvan našeg oka, bilježenja onoga što se osjeća u prostoru i/ili izlaganja vlastitog doživljaja prostora. [18]

Prva trajna fotografija „Pogled s prozora u Le Grasu“ Josepha Nicéphorea Niépcea, ujedno je bila i prva arhitektonska fotografija jer je sadržavala prikaz zgrada. Tadašnja tehnika snimanja zahtijevala je dugu ekspoziciju pa je upravo iz tog razloga arhitektura bila pogodan motiv za fotografiranje. [19] Fotografiranje arhitekture nije samo fotografiranje građevina, ova vrsta fotografije je puno više od toga. Arhitektonska fotografija ne znači samo točno reprezentiranje građevine, već i to da fotografije budu estetski ugodne oku promatrača. Arhitektonski fotografi zahtijevaju dodatne vještine i tehnike za bilježenje ljepote arhitekture, od upotrebe kontrole perspektive za hvatanje cjelovitih prostora do znanja gdje i kada pronaći dobre pozicije za prikaz arhitektonskog objekta na zanimljiv i promatraču ugodan način. [20] Arhitektonska fotografija dijeli se u dvije kategorije ovisno o mjestu snimanja, fotografiju eksterijera i fotografiju interijera.

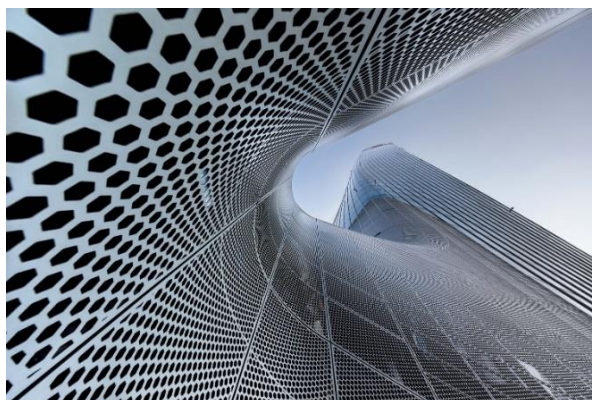
2.6.1. Fotografija eksterijera

Fotografija eksterijera bilježi vanjsku strukturu arhitektonskih građevina. Budući da vanjski dijelovi građevina imaju obilje prirodnog svjetla, prilično ih je lako fotografirati te nije potrebna umjetna rasvjeta. Prevladavajući vremenski uvjeti utječu na ovu vrstu fotografije i mogu rezultirati

dinamičnom fotografijom. Prilikom fotografiranja eksterijera obično se iskorištava dostupno svjetlo danju, a noću se koristi ambijentalno svjetlo od susjednih uličnih svjetala, krajobrazna svjetla, vanjska svjetla građevina, mjesečina, pa čak i sumrak prisutan na nebu u svim situacijama osim u najtamnijim situacijama. U mnogim je slučajevima krajolik koji okružuje građevinu važan za cjelokupnu kompoziciju fotografije, pa čak i neophodan za komuniciranje estetskog sklada građevine s njezinim okolišem. Fotograf će često uključiti cvijeće, drveće, fontane ili kipove u prednji plan kompozicije, iskorištavajući njihovu sposobnost da lakše usmjere pogled na kompoziciju i njen glavni subjekt, građevinu. Fotografija iz zraka je u trendu jer prikazuje različite i jedinstvene perspektive građevine koja se fotografira. To može uključivati prikazivanje granica posjeda, otkrivanje lokacije u geografskom pogledu i stavljanje konteksta u okolni krajolik. Postavljanjem arhitektonskih elemenata u kompozicijska pravila fotografija, poput pravila trećina i pravila zlatnog reza, postiže se dobar rezultat fotografije eksterijera. Igranje s perspektivom pri fotografiranju eksterijera arhitekture može dovesti do zanimljivih i dramatičnih fotografija koje se mogu smatrati i umjetničkim djelom. Također, igranje sa svjetlom i sjenom može nastati apstraktna fotografija arhitekture.

Slika 2.12 Fotografija eksterijera Ricka McEvoya

Slika 2.13 Fotografija eksterijera Marca Tagliarina

Slika 2.14 Fotografija eksterijera Miloša Martinovića

2.6.2. Fotografija interijera

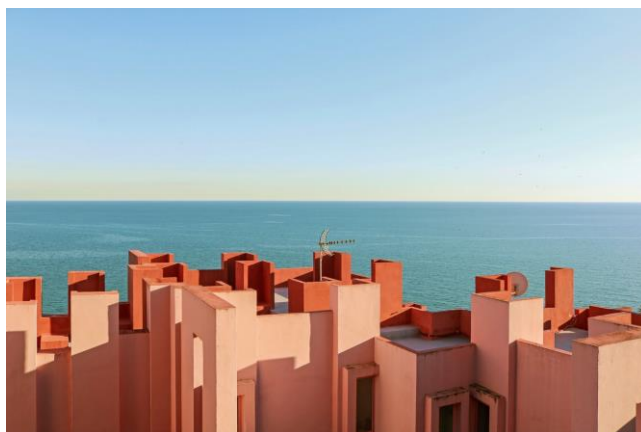
Fotografija interijera arhitekture bilježi unutrašnjost arhitektonskih građevina. Za ovu vrstu fotografije potrebno je imati stativ, rasvjetu i širokokutni objektiv kako bi što više prostorije zabilježili u fotografiji. Fotografiranje interijera često je izazovno jer postoji ograničena dostupnost svjetla unutar prostorija građevine te je stoga potrebna dodatna rasvjeta poput bljeskalica i studijskih reflektora s difuznim površinama za „mekanu“ rasvjetu bez oštrih sjena. Fotografiranje interijera arhitekture može se izvesti i s ambijentalnim svjetlom propuštenim kroz prozore i krovne prozore, kao i unutarnja rasvjetna tijela koristeći metodu „bracketing“ kojom stapamo više ekspozicija u jednu fotografiju. Ovom metodom dobijemo pravilno osvijetljenu unutrašnjost prostorije zajedno s pogledom kroz prozore. Dakle, postoje dvije opcije za osvjetljavanje fotografije: prirodno ili umjetno svjetlo, a najbolja rasvjeta za fotografiranje interijera bit će kombinacija oba. Ključno je ne dopustiti da jedan od izvora svjetla nadjača drugi. Ako se pravilno koristi i dobro uklopi u naknadnoj obradi, rezultat je najbolje moguće osvjetljenje za fotografiju interijera. [21]

Slika 2.15 Fotografija interijera Francois Guillemina

Od poznatih fotografa arhitektonske fotografije zapela mi je za oko Tekla Evelina Severin, švedska dizajnerica i fotografkinja, koja surađuje s Vogue Brazilom, Elle Interior UK, IKEA-om i mnogim drugima. Njezine fotografije nisu klasični prikazi arhitektonskih građevina, već ona traži posebne kutove i pozicije iz kojih hvata zanimljive kompozicije. Njezine fotografije fokusiraju se na oblike, sjene, kontraste i boje. Teklin rad naglašava važnost boje u dizajnu, ne samo kao ukrasa, već kao važnog elementa u projektu. [22]

Slika 2.16 Fotografija Tekle Evelin Severin

Slika 2.17 Fotografija Tekle Evelin Severin

2.7. Konceptualna fotografija

Konceptualna fotografija je vrsta fotografije koja svojim motivima nastoji prenijeti ideju ili misao. Takve fotografije ilustriraju poruku koja može prenijeti visoko apstraktne koncepte naših misli. Jedna od najranijih nastalih konceptualnih fotografija je autoportret Hippolytea Bayarda kao utopljenika (1840.). Pojam konceptualne fotografije proizašao je iz konceptualne umjetnosti, smjera u suvremenoj likovnoj umjetnosti koji se razvio početkom 1960-ih godina. Konceptualni

autori smatrali su da je sama ideja ili koncept rada važniji od finalnog materijaliziranog predmeta te da je koncept rada najvažniji dio procesa stvaranja. Fotografija francuskog umjetnika Yves Klein nastala 1960. pod nazivom Skok u prazninu smatra se jednom od najranijih konceptualnih fotografija i ključnim djelom u napretku fotografije.

Slika 2.18 Yves Klein, „Skok u prazninu“

Konceptualne fotografije su inscenirane, izazivaju emocije i izazivaju razgovore o tome kako su snimljene i što znače. Te fotografije koriste se u različite svrhe poput oglašavanja, iznošenja društvenog komentara ili kao apstrakcija.

Oglašavanje ima jedan specifičan cilj, a taj cilj je prodati ideju. Ideje mogu biti namijenjene prodaji proizvoda, usluga ili čak odvratanju potrošača od određenih proizvoda. Što god bilo, cilj oglašavanja je uvjeriti. Često je to težak zadatak u oglasima koji koriste fotografije. Konceptualna fotografija uobičajena je tehnika za ilustriranje cijele prodajne ponude u jednu fotografiju. U ovom Tabascovom oglasu (slika 2.19), morali su prenijeti ljutinu svog ljutog umaka u jednoj fotografiji kako bi privukli kupca na kupnju. Fotografija temeljena na konceptu korištena je za stvaranje ove ideje kombiniranjem boce s aparatom za gašenje požara. Konceptualni fotografi koriste oglase kako bi bili jednostavni, ali učinkoviti u prenošenju poruke potrošaču. Ova vrsta fotografije omogućuje ilustriranje cijelog koncepta prodaje u jednoj fotografiji koja se koristi u časopisu ili na plakatu.

Slika 2.19 Tabascov konceptualni oglas

Umjetnost je općenito jedan od primarnih načina na koji ljudska bića stvaraju društvene komentare. Fotografi konkretno izražavaju svoja razmišljanja o društvu kroz konceptualne fotografije. Bilo da se radi o komentaru na stanje politike, tehnologije ili općeg društvenog ponašanja, te su ideje kreativno izražene konceptualnom fotografijom. Fotograf Prasad Naik projekciraao je crtični kod na subjekte koji baca sjenu sličnu zatvorskoj ćeliji odražavajući kako ljudi mogu biti zarobljeni konzumerizmom. Nije novost da su umjetnici frustrirani ponašanjem u društvu. Konceptualna fotografija samo je još jedan način da umjetnici izraze svoje frustracije i misli.

Slika 2.20 Konceptualna fotografija Prasada Naika

Jedan od izazova s kojim se mnogi umjetnici suočavaju je izražavanje unutarnjih iskustava koja imaju na vanjski način. Konceptualna fotografija korištena je kao platno za izražavanje tih unutarnjih stanja na kreativan način. Bez obzira na to pokušavate li izraziti određenu tjeskobu, radost ili unutarnji sukob, sposobnost uprizorenja scene za fotografiju može rezultirati

nevjerojatno kreativnim načinima prikazivanja apstraktnog. Često je konceptualna fotografija koja odražava unutarnje stanje umjetnika dizajnirana da bude provokativna i izaziva emocije. Dok stvaranje ove vrste konceptualne fotografije može biti katarzično za fotografa, također može biti katarzično za gledatelja kada vidi emocije koje je doživio izražene na tako točan način. [23]

Slika 2.21 Konceptualna fotografija Khashayar Kouchpeydeh

Od poznatih fotografa konceptualne fotografije izdvojila bih nizozemsku fotografkinju Astrid Verhoef. Ona postavlja scene na rubu nadrealnog. Smještajući pojedince i objekte tamo gdje im se čini da im nije mjesto, premještajući poznato u nepoznat krajolik, njezine fotografije kao da dekonstruiraju normalnost. Suprotstavljajući čovjeka i predmet, ona ispituje identitet i emocije u odnosu na moderno društvo nasuprot prirodnim prostorima. Astridine slike su na rubu nadrealizma i likovnog portretiranja. Postavljajući subjekte u neobično okruženje stvara pejzaže nepoznate ljudskom oku. Njezine slike imaju veliki kontrast između tehnologije i prirode, ljudi i nepokretnih objekata korištenjem jukstapozicije. [24]

Slika 2.22 Konceptualna fotografija Astrid Verhoef

2.8. Serija fotografija

Seriya fotografija je zbirka fotografija koje su povezane i prikazane zajedno. Fotografije koje čine seriju fotografija povezane su na način da imaju istu temu i konceptualnu vezu ili su snimljene na istom mjestu. Serije fotografija često se uređuju istom metodom i u istom stilu s naglaskom na koherentnost. Za uređenje takvih fotografija koriste se iste sheme boja ili iste unaprijed postavljene postavke i filtri. Ako fotografije u skupu imaju različite stilove, neće izgledati kao dio iste serije. Seriya fotografija može pričati priču. Svaka fotografija bi trebala dodati nešto priči. Ali one također moraju biti međusobno povezane. Postoje različiti načini prezentacije serije fotografija. Prezentacija utječe na to kako se fotografira serija. Fotografije mogu biti izložene jedna pored druge, u mreži ili u kolažu. [25]

Slika 2.23 Serija fotografija Sare Wilkerson

Slika 2.24 Serija fotografija Carrie Nichols

Značaj umjetnosti mijenja se u prisutnosti konteksta. Način na koji percipiramo glas unutar umjetničkog djela vjerojatno će se razviti, na primjer, kada saznamo o umjetničkoj pozadini, njezinim borbama, njezinim uvjerenjima. Neočekivani naslov ili natpis može promijeniti način na koji tumačimo elemente ili priču predstavljenu unutar okvira. Pa čak i temeljni čin postavljanja jedne slike pored drugih može imputirati djelo koje može biti nedojmljivo i samo s izvanrednom vizualnom zanimljivošću unutar konteksta zbirke.

Seriya fotografija australskog konceptualnog fotografa Brada Wallsa pod nazivom „Melankolični osjećaj usamljenosti“ prikazuje žene odjevene u plivačke kostime u pustinji. Fotografije su snimljene iz zraka i karakterizira ih minimalizam. Umjetnik je bio inspiriran pandemijom izazvanu Korona virusom 2020. godine i htio je prikazati psihičko stanje društva u tom razdoblju. „Figure na fotografijama namjerno su statične kako bi simbolizirale koliko smo zamrznuti u vremenu u posljednjih 18 mjeseci“, objasnio je Walls. [26]

Slika 2.25 Brad Walls serija fotografija „Melankolični osjećaj usamljenosti“

Andoni Beristain španjolski je fotograf koji je svoju najnoviju seriju fotografija pod nazivom „Pieza Madre“ posvetio nedavno preminuloj majci. Serija se sastoji od 63 fotografije, a svaka fotografija je posvećena jednoj godini njezina života. Svoje tugovanje za preminulom majkom pretočio je u ovo djelo. Fotografirao je motive koji ga podsjećaju na majku, na primjer fotelja koja gori simbolizira sjećanja na tople večeri koje bi proveo gledajući televiziju s majkom. Ova serija prikazuje bliski odnos sina i majke. [27]

Slika 2.26 Andoni Beristain serija fotografija „Pieza Madre“

2.9. Arhitektura Antonija Gaudíja

2.9.1. O Antoniju Gaudíju

Antoni Gaudí, punim imenom Antoni Plàcid Guillem Gaudí i Cornet, bio je katalonski arhitekt koji je Barcelonu svojim originalnim i osebujnim djelima učinio veličanstvenom. Rođen je 25. lipnja 1852. godine u Reusu, malom gradiću u provinciji Tarragoni u Španjolskoj. Kao dijete imao je problema sa zdravljem pa je morao dosta vremena provoditi odmarajući u ljetnikovcu u Riudomsu. Tamo je proveo dugo vremena razmišljajući o tajnama prirode, za koju je smatrao vrhovnom gospodaricom i učiteljicom najvišeg znanja. Tako je pronašao bit i smisao arhitekture, slijedeći uzorke prirode i uvijek poštujući njezine zakone. Sam Gaudí je jednom rekao: „Originalnost se sastoji od vraćanja izvorima.“ [28]

1870. godine sa svojih sedamnaest godina, Gaudí stiže u Barcelonu kako bi studirao arhitekturu na Višoj tehničkoj školi za arhitekturu (La Escuela Técnica Superior de Arquitectura). 1878. godine Elies Rogent, tadašnji direktor, potpisavši Gaudíju diplomu izjavio je: „Tko zna jesmo li ovu diplomu dali luđaku ili geniju. Samo će vrijeme pokazati.“ [29]

Tijekom svog života stvorio je neke od najpoznatijih građevina svijeta te je obilježio art nouveau stil, u kojem je i djelovao. Mnoga njegova djela nalaze se u centru Barcelone, od kojih je čak osam proglašeno UNESCO-om svjetskom baštinom. Među njegovim najznačajnijim radovima spadaju Casa Vicens, Palau Guell, Santa Coloma de Cervellu, Casa Calvet, Casa Batlló, Casa Milà, Colonia Guell, Park Guell i Sagrada Familia.

Dana 7. lipnja 1926. godine, Gaudíja je oborio tramvaj dok se, kao i svake večeri, probijao do Sagrade Famílije. Nakon udara izgubio je svijest, a nitko nije ni posumnjao da je taj razbarušeni starac koji nije nosio nikakve osobne isprave slavni arhitekt pa ga ni taksisti nisu htjeli voziti u bolnicu. Umro je 10. lipnja 1926 u bolnici za siromašne. [30]

2.9.2. Casa Vicens

Casa Vicens je Gaudíjevo prvo remek-djelo djelo kojeg je naručio bogati trgovac i poduzetnik Manuel Vicens 1883. godine. Kuća je obitelji Vicens služila kao ljetna rezidencija, a 2005. godine uvrštena je na UNESCO-ov popis svjetske baštine. Jedna je od prvih građevina koja je pokrenula pokret modernizma u Kataloniji i Europi. Kuća se nalazi u Barceloni, a sastoji se od vrta, podruma, dvije stambene etaže, jedne potkrovnne etaže i krova. [31]

Najvažniji izvor inspiracije u svim Gaudíjevim djelima je svijet prirode, a Casa Vicens je jedan od prvih primjera, s obzirom da predstavlja i uključuje različite elemente prirode u cjelokupni dizajn. Posebno su upečatljiva vrata od lijevanog željeza na ulazu u imanje, koja sadrže prikaze palminog lišća, a potom i karanfile koje je Gaudí prilagodio kao ukras za keramičke pločice na pročelju. Ovo pozivanje na elemente prirode nije prisutno samo na vanjskoj strani kuće nego također, integracijom različitih dekorativnih umjetnosti poput željeza, slikarstva, keramike, stolarije i zidnih ukrasa, Gaudí uspijeva postići da priroda prodre u unutrašnjost kuće, čime se stvara kontinuitet između vanjskog i unutarnjeg prostora.

Pogledamo li dalje od ukrasa, možemo vidjeti arhitektonski Mudejar stil, kao i oblike koji su inspirirani Indijom i Japanom. Gaudí je posebnu pozornost posvetio uglovima zgrade, koji su bili izbočeni kako bi se izbjegao strogi izgled klasične arhitekture. Ovu modernističku egzotiku - dočekala je s entuzijazmom tadašnja elita u Barceloni. [32]

Slika 2.27 Eksterijer Case Vicens

Slika 2.28 Interijer Case Vicens

2.9.3. Casa Batlló

Casa Batlló, nekad sasvim obična stambena zgrada, postala je jedna od najpoznatijih građevina Barcelone zahvaljujući Gaudíju koji ju je 1904. godine redizajnirao za porodicu Josepa Batlló i Casanovasa. Casa Batlló je uvrštena na UNESCO-v popis Svjetske baštine 2005. godine. [33]

Gaudí je Casa Batlló dao raskošnu fasadu inspiriranu morem, ukrašenu skulpturama, recikliranim materijalima i predmetima, pretvarajući ih u umjetnost. Kada pročelje obasjaju zrake Sunca, ono oživljava jedinstvenim sjajem te harmoničnim i uravnoteženim kretanjem, kao da je živi element urbanog krajolika. Svjetlost i boja spajaju se te zajedno s valovitim površinama fasada daje dojam živog organizma. „Snažan i besmislen sjaj raznobojnog mozaika koji isijava iz neobičnih vodenih oblika” izjavio je Salvador Dalí o Casa Batlló. [34]

Interijer Casa Batlló je čudo dizajna. U ulaznom hodniku kuće, jedan od prvih elemenata koji se ističe je drvena ograda izrađena tako da nalikuje na kralježnicu velikog kita. U glavnom hodniku Gaudí je stvorio valovit strop koji je uvrnut u spiralu što aludira na silu mora. U potkrovlju se ističe niz od 60 lančanih lukova, čime se postiže prostor koji asocira na rebra životinje. To je totalno umjetničko djelo, gdje umjetnik intervenira u sve: dizajn, boju, oblik, prostor i svjetlo. Sva ta bujnost vas obuzima, ali ono što najviše iznenađuje je to što je uvijek podređeno funkcionalnosti. Ljepota i funkcija spajaju se u svakom dijelu zgrade, od predvorja do krova. [35], [36]

Slika 2.29 Eksterijer Case Batlló

Slika 2.30 Interijer Case Batlló

2.9.4. Casa Milà

Casa Milà, poznata pod nazivom La Pedrera, još je jedna u nizu od Gaudíjevih remek-djela u Barceloni te je ona ujedno i najveća građevina koju je Gaudí projektirao. Gradila se od 1906. do 1910. godine za bračni par Peru Milu i Rosera Segimona. Zbog svoje nepravilne kamene fasade koja izgleda kao kamena planina dobila je naziv „La Pedrera”, što na katalonskom znači „kamenolom”. Gaudí je ovom građevinom ostvario najznačajniju odliku art nouveaua stila - krajnju vitalnost. Casa Milà uvrštena je 1984. godine pod zaštitom UNESCO-a. [37]

Gaudíjev arhitektonski koncept za Casu Milu bio je prirodna arhitektura. Fasada izgleda kao da je oblikovana vodom i vjetrom poput kamena kojeg je priroda pretvorila u skulpturu. Prozori su nepravilna oblika te izgledaju kao otvori špilja. Ono što je čini posebnom je to što ona nema nijednog pravog kuta, nije statičan geometrijski prostor, već je to prostor koji se stalno ponovno rađa i širi. Gaudí je rekao: „kutovi će jednog dana nestati i materijal će se manifestirati u zvjezdanim oblinama: sunce će prodirati sa sve četiri strane i bit će to slika raja ... a moja palača će više zračiti od samoga svjetla”. [38] Jedan od najznačajnijih elemenata zgrade je krov na kojem je iskoristio svu umjetničku slobodu i stvorio terasu ispunjenu apstraktno oblikovanim dimnjacima, time je ispunio sve odlike nadrealizma, umjetničkog pravca koji se pojavljuje tek 20 godina kasnije. [39]

Slika 2.31 Eksterijer Case Mile

Slika 2.32 Krov Case Mile

3. Praktični dio

3.1. Stapanje čovjeka s arhitekturom Antonija Gaudija

Ideja ovog rada bila je stvoriti fotografije u kojima model svojim pozama tijela i odjećom oponaša elemente Gaudíjeve arhitekture, odnosno stapa se s njima. Od brojnih Gaudíjevih djela odlučila sam se za fotografiranje u Casa Vicens, Casa Batlló i Casa Milà iz razloga što sve tri građevine imaju zajedničko obilježje, a to je da su te građevine stvorene sa svrhom da budu stambeni objekti u kojima su obitelji nekad živjele. Međutim, sve tri građevine uvelike se razlikuju jedna od druge svojim osebujnim stilom arhitekture i dizajnom. Ta različitost njihovih karaktera omogućila mi je da u svakoj od njih napravim drugačiju seriju fotografija.

Za seriju fotografija u Casa Vicens odlučila sam se da fokus stapanja modela i arhitekture bude na odjeći. Casa Vicens ispunjena je raznolikim bojama i motivima prirode pa sam se za rješenje na pitanje odjeće odlučila na šarene haljine s uzorcima cvijeća. Na fasadi Casa Vicens prevladavaju dvije boje, zelena i crvena, pa sam upravo iz tog razloga odlučila da model za spoj s eksterijerom kuće ima na sebi crvenu majicu i zelene hlače.

Slika 3.1 Serija fotografija – Casa Vicens

Slika 3.2 Serija fotografija – Casa Vicens

Za seriju fotografija u Casa Batlló odlučila sam se za fotografiranje unutar kuće. Kako je eksterijer Casa Batlló nalik na živi organizam, tako je njen interijer nalik na utrobu tog živog organizma. Odlučila sam modela odjenuti u bež boje jer se upravo te boje prostiru kroz Casu Batlló imitirajući kosti tog stvorenja.

Slika 3.3 Serija fotografija – Casa Batlló

Za seriju fotografija u Casa Mili odlučila sam fotografije odraditi na krovu zgrade jer smatram kako je on, tako apstraktan i poseban, najzanimljiviji dio zgrade. Skulpture na krovu su bež boje pa tako i model ima odjeću bež boje.

Slika 3.4 Serija fotografija – Casa Milà

3.2. Oprema

Za fotografiranje ovog rada koristila sam fotoaparat Canon EOS 70D i objektivne 18-135 mm f 3.5-5.6 i 50 mm f 1.4. Serije fotografija za ovaj rad stvorene su u Casi Vicens, Casi Batlló i Casi Mili, odnosno u muzejima pa nisam bila u mogućnosti koristiti dodatnu rasvjetu poput studijske bljeskalice. Fotografije koje su fotografirane vani stvorene su s prirodnim izvorom svjetla, a one koje su fotografirane iznutra stvorene su u prisustvu unutarnje kućne rasvjete (stropne svjetiljke) i prirodnog izvora svjetla (svjetlo od prozora). Temperatura boje svjetla na fotografijama u Casi Vicens je na fotografijama nastalih iznutra (slika 3.1) topla jer dominira toplo svjetlo od stropne svjetiljke, dok je na fotografijama nastalih izvana (slika 3.2) neutralna jer su fotografirane za vrijeme poluoblačnog vremena, osim na prvoj fotografiji u seriji Case Vicens (slika 4.1) gdje je temperatura boje svjetla hladna. Temperatura boje svjetla na fotografijama u Casi Battlo (slika 3.3) je neutralna, a na fotografijama u Casi Mili (slika 3.4) je topla jer je fotografirana u vrijeme sunčanog vremena. U prostorijama muzeja Case Vicens i Case Battlo, gdje sam se mogla dovoljno udaljiti od subjekta, koristila sam objektiv 50 mm f 1.4 zbog mogućnosti velikog otvora blende kako bi mogla dobiti što više svjetla u fotografiji, a u prostorijama gdje se nisam mogla dovoljno udaljiti od subjekta koristila sam objektiv 18-135 mm i držala otvor blende na najmanjem mogućem broju, odnosno u mom slučaju f 3.5. Na krovu muzeja Case Mile imala sam dosta svjetla pa mi je f 3.5 bio sasvim dovoljan te sam stoga koristila objektiv 18-135 mm jer mi se više sviđao izgled fotografija dobivenih s kraćom žarišnom duljinom poput 24 mm i 35 mm nego s objektivom 50 mm.

3.3. Obrada fotografija

Fotografije sam obrađivala u Adobe Lightroom Classic CC 2019 programu u kojem sam radila izmjene na fotografijama poput podešavanja ekspozicije, kontrasta, svjetlosti i sjena te sam radila korekciju boja na svakoj fotografiji tako da fotografije u istoj seriji imaju jednake ili barem slične boje. Za neke fotografije koristila sam program Adobe Photoshop CC 2019 u kojem sam uklonila neželjene objekte na fotografiji poput kamera na zidu.

4. Analiza rezultata

Rezultat ovog rada jesu tri serije fotografija. Svaka se serija sastoji od pet fotografija te su one izložene na način da su postavljene u niz.

Slika 4.1 Serija fotografija – Casa Vicens

Ova serija fotografija stvorena je u Casa Vicens. Prva fotografija u nizu prikazuje modela koji se stapa s elementima prirode na fasadi s cvjetnim uzorkom na haljini koju ima odjeveno. Glava modela sakrivena je iza lista biljke kako bi stapanje bilo izraženije, a smatram da takvo pokrivanje glave fotografiji daje određenu mističnost. Druga fotografija u nizu prikazuje modela kako svojim položajem ruku oponaša oblike uzorka na vratima. Prevladavajuće boje na fasadi su zelena i crvena pa tako i model na ovoj fotografiji ima na sebi boju odjeće koja se uklapa s bojama fasade kuće. Na trećoj fotografiji model svojom pozom tijela oponaša oblik stropa te je fotografija pozicionirana na način da izgleda kao da model dotiče svojim rukama oblik sa stropa. Prevladavajuća boja u toj prostoriji je plava pa iz tog razloga model ima na sebi plavu haljinu. Na četvrtoj fotografiji u nizu možemo primijetiti da se linija ruba fasade nastavlja s tijelom modela. Nagib tijela modela jednak je nagibu fasade kao i boja odjeće. Posljednja fotografija u nizu predstavlja stapanje uzorka na pločicama s uzorcima cvijeća na haljini modela. Model svojim položajem tijela nastoji promatračima prenijeti stapanje, odnosno samu ideju ovog rada. Smatram da fotografije postavljene ovim redoslijedom daju seriji sklad, harmoniju i dozu simetrije.

Slika 4.2 Serija fotografija – Casa Batlló

Ova serija fotografija stvorena je u Casi Batlló. U ovoj seriji fotografija model bojom odjeće i položajem tijela oponaša konstruktivne elemente prostora. Na taj se način stapa s arhitekturom i dizajnom interijera Case Batlló te stvara dojam da je dio zidova ili pak dojam da ulazi u zidove, odnosno izlazi iz njih. Ova serija fotografija može se interpretirati i na način da model predstavlja Casu Batlló kao osobu, baš kao što je i Gaudí dizajnirao ovu građevinu tako da ona podsjeća na živi organizam. Fotografije u ovoj seriji poredane su tako da se u sredini nalazi fotografija s valovitim stropom koji se spiralno okreće oko lusteru, a linije spirale nastavljaju se u fotografijama pored nje s desne i s lijeve strane.

Slika 4.3 Serija fotografija – Casa Milà

Posljednja serija fotografija ovog rada stvorena je u Casi Mili. Na prvoj fotografiji u nizu ove serije model s pozom svojih ruku prati linije na skulpturi u pozadini. Na drugoj fotografiji u nizu model se s položajem tijela stapa sa skulpturom na koju je naslonjena, a njena ruka prati liniju ruba skulpture. Treća fotografija u nizu prikazuje modela kako imitira skulpturu koja se nalazi iza nje bojom odjeće koju ima na sebi i crnim šeširom koji predstavlja rupu u skulpturi. Na četvrtoj fotografiji model ulazi u skulpturu te svojim položajem tijela prati njen oblik. Na posljednjoj fotografiji u nizu model stoji kao da je jedan od stvorenja skulpture u pozadini. Fotografije u ovoj

seriji poredane su na način da prva fotografija u pozadini otkriva skulpturu koja je većim djelom prisutna na drugoj fotografiji te je na trećoj glavni motiv. Isto tako, na četvrtoj je fotografiji prikazana u pozadini skulptura koja je na petoj fotografiji glavni motiv.

5. Zaključak

Antoni Gaudí bio je genijalac koji je imao um znanstvenika, a dušu umjetnika. Zavirio je dublje u prirodu i pronašao svoj stil arhitekture. Tvrдио je da oni koji traže zakone prirode kao oslonac za svoja nova djela surađuju sa Stvoriteljem pa je tako i izjavio slijedeće: „Ništa nije izmišljeno jer je već zapisano u prirodi.”. Cilj ovog rada bio je navesti ljude na razmišljanje i više ih zainteresirati o njegovim remek-djelima te ih potaknuti da sagledaju njegov dizajn na malo drugačiji način, na način na koji još nisu. Da bolje zamijete detalje njegovog dizajna i obrate pozornost na oblike i uzorke. To sam pokušala postići stvaranjem fotografija na temu stapanja čovjeka i arhitekture. Bilo mi je zanimljivo razmišljati o tome kako bi ljudsko tijelo moglo oponašati konstruktivne elemente prostora te kako bi se ljudsko biće moglo stopiti s prostorom. Proučavajući određene žanrove fotografije dobila sam ideju na rješenje toga spoja. Za svaki žanr fotografije vrijede drugačija pravila te se za svaki žanr moraju savladati određeni elementi i vještine. Za fotografiranje ljudi ne postoji jedan žanr fotografije, već se tu javlja nekoliko različitih žanrova poput portretne fotografije, modne fotografije, ulične fotografije, dokumentarne fotografije i „lifestyle“ fotografije. Smatram da, za izradu praktičnog djela ovog rada, portretna fotografija i modna fotografija jesu najviše povezane s načinom na koji sam izvela fotografije za rezultat ovog rada. Stoga su one i jedne od fotografskih žanrova kojima sam se posvetila u teorijskom dijelu ovog rada. Kroz rad govorila sam još i o arhitektonskoj fotografiji i konceptualnoj fotografiji jer smatram da su i elementi tih žanrova prepoznatljivi u rezultatima ovog rada. Rezultat ovog rada jesu tri serije fotografija stapanja modela s arhitekturom Antonija Gaudíja. Svaka od nastalih serija sastoji se od pet fotografija poredanih u niz te svaka serija prikazuje jedno djelo Antonija Gaudíja. Svako je Gaudíjevo djelo posebno na svoj način pa se tako i nastale serije uvelike razlikuju jedna od druge. Smatram da sam na taj način uspjela prenijeti gledatelju osebujan i neobičan stil Antonija Gaudíja te da sam uspjela ostvariti viziju stapanja čovjeka s prostorom.

U Koprivnici, 26. rujna 2022.

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, RAFFAELLA DAGOSTIN (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ARHITEKTURA ANTONIA GAUDIA KAO (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Raffaella Dagostin
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, RAFFAELLA DAGOSTIN (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ARHITEKTURA ANTONIA GAUDIA (upisati naslov) čiji sam autor/ica. KAO IZRAŽAJNI ELEMENT

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Raffaella Dagostin
(vlastoručni potpis)

6. Literatura

- [1] <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=20254>, dostupno: 6.9.2022.
- [2] <https://mymodernmet.com/camera-obscura/>, dostupno: 10.7.2022.
- [3] Davor Žerjav: Promišljati fotografski, Fotoklub Čakovec, Čakovec, 2011.
- [4] <https://tomislavdekovic.iz.hr/povijest-fotografije/>, dostupno: 10.7.2022.
- [5] <https://boshamgallery.com/blog/30-what-is-pictorialism-in-photography-when-photographs-looked-like-paintings-1880-1915/>, dostupno: 7.9.2022.
- [6] <https://scalar.chapman.edu/scalar/ah-331-history-of-photography-spring-2021-compendium/cailin-zarate-essay-3>, dostupno: 7.9.2022.
- [7] <https://petapixel.com/types-of-photography-photo-genres-you-should-know/>, dostupno: 6.9.2022.
- [8] <https://fotoblicurosevic.rs/blog/15-najpopularnijih-vrsta-fotografije/>, dostupno: 6.9.2022.
- [9] <https://www.lightstalking.com/portrait-photography/>, dostupno: 11.7.2022.
- [10] <https://books.google.hr/books?hl=hr&lr=&id=qg50BQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT7&dq=type>, dostupno: 11.7.2022.
- [11] <https://fixthephoto.com/best-portrait-photographers.html>, dostupno: 6.9.2022.
- [12] <https://www.imagenationparis.com/alessioalbi>, dostupno: 6.9.2022.
- [13] <https://dylanmhowell.com/history-fashion-photography/>, dostupno: 13.7.2022.
- [14] <https://www.encyclopedia.com/fashion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/fashion-photography>, dostupno: 13.7.2022.
- [15] <https://photographycourse.net/what-is-editorial-photography/>, dostupno: 14.7.2022.
- [16] <https://www.adobe.com/creativecloud/photography/discover/editorial-photography.html>, dostupno: 14.7.2022.
- [17] <https://www.theguardian.com/fashion/2013/may/24/tim-walker-photographer-fashion-art>, dostupno: 6.9.2022.
- [18] <https://www.re-thinkingthefuture.com/architectural-community/a2467-a-brief-history-of-architectural-photography/>, dostupno: 15.7.2022.
- [19] <https://www.nfi.edu/architecture-photography/>, dostupno: 15.7.2022.
- [20] <https://www.shupestudios.com/blog/2019/6/6/what-is-architectural-photography>, dostupno: 16.7.2022.
- [21] <https://professionalrealestatephoto.com/lighting-for-interior-photography/>, dostupno: 16.7.2022.

- [22] <https://www.collater.al/en/tekla-evelina-severin-photography/>, dostupno: 6.9.2022.
- [23] <https://www.studiobinder.com/blog/what-is-conceptual-photography/>, dostupno: 28.8.2022.
- [24] https://gallerease.com/en/artists/astrid-verhoef_39521e30efa6, dostupno: 6.9.2022.
- [25] <https://photographywithmisswilson.weebly.com/what-is-a-series.html>, dostupno: 30.8.2022.
- [26] <https://storybook.story.hr/melankolicni-osjecaj-usamljenosti-serija-sjajnih-fotografija-brada-wallsa/>, dostupno: 30.8.2022.
- [27] <https://gloriaglam.hr/gg-talk/pieza-madre-o-ljepoti-zalovanja-serija-fotografija-koja-nas-je-odusevila-9115>, dostupno: 30.8.2022.
- [28] <https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/>, dostupno: 25.8.2022.
- [29] <https://studentski.hr/vijesti/na-danasnji-dan/foto-roden-antoni-gaudi-arhitekt-koji-je-barcelonu-ucinio-velicanstvenom>, dostupno: 25.8.2022.
- [30] <https://www.znanje.org/i/i29/09iv02/09iv0209/Gaudi.html>, dostupno: 26.8.2022.
- [31] <https://casavicens.org/casa-vicens/the-house/>, dostupno: 26.8.2022.
- [32] <https://www.barcelonaturisme.com/wv3/en/page/419/casa-vicens.html>, dostupno: 26.8.2022.
- [33] <http://pixelizam.com/casa-batllo-neobicna-i-prelijepa-kuca-u-barceloni/>, dostupno: 27.8.2022.
- [34] <https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-batllo/facade/>, dostupno: 27.8.2022.
- [35] <https://www.casabatllo.es/novedades/10-curiosidades-de-casa-batllo/>, dostupno: 27.8.2022.
- [36] <https://www.dosde.com/discover/en/casa-batllo/>, dostupno: 28.8.2022.
- [37] <https://architectuul.com/architecture/casa-mila>, dostupno: 28.8.2022.
- [38] <https://punkufer.dnevnik.hr/clanak/putovanja/casa-mila-spanjolski-vijesnik-buducnosti-arhitekture---664453.html>, dostupno: 28.8.2022.
- [39] <https://www.barcelona.de/en/barcelona-casa-mila-pedrera.html>
https://www.wikiwand.com/hr/Casa_Mil%C3%A0, dostupno: 28.8.2022.

Popis slika

Slika 2.1 Joseph Nicephore Niepce, „Pogled s prozora u Le Grasu“, Izvor:

https://sh.wikipedia.org/wiki/Pogled_s_prozora_u_Le_Grasu#/media/Datoteka:View_from_the_Window_at_Le_Gras,_Joseph_Nic%C3%A9phore_Ni%C3%A9pce.jpg 2

Slika 2.2 Albert Stieglitz, „Hand of Man“, Izvor:

<https://gsekulovskiphotography.wordpress.com/2013/03/04/106/#jp-carousel-92> 4

Slika 2.3 Albert Stieglitz, „The Steerage“, Izvor:

<https://scalar.chapman.edu/scalar/ah-331-history-of-photography-spring-2021-compendium/cailin-zarate-essay-3> 5

Slika 2.4 Portret fotografa Steve McCurrya, Izvor:

https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/61f135a255fa9629ea91f19e/314aabdb-c3dd-4827-9c91-b41fb8d416bd/AFGRL-10001_print.jpg 6

Slika 2.5 Portret fotografkinje Annie Leibovitz, Izvor:

<https://medium.com/@botezatuteodora/annie-leibovitz-240449426e9d> 6

Slika 2.6 Portret fotografa David LaChapella, Izvor:

<http://chasseurmagazine.com/wp-content/uploads/2013/04/THE-HOUSE-AT-THE-END-OF-THE-WORLD.jpg> 7

Slika 2.7 Portret fotografa Alessio Albia, Izvor:

<https://i.pining.com/originals/71/79/33/717933ef38af6641076a7f55ba7a0d71.jpg> 8

Slika 2.8 Modna fotografija Pierre-Louis Piersona, Izvor:

<https://www.factinate.com/people/facts-countess-castiglione/> 9

Slika 2.9 Mario Testino, „High plains drifter“, Izvor:

<https://trendland.com/wp-content/uploads/2012/05/Mario-Testino-High-Plains-Drifter-Vogue-UK-May-2012-121-600x777.jpg> 10

Slika 2.10 Annie Leibovitz, „Alice In Wonderland“, Izvor:

<https://trendland.com/alice-in-wonderland-by-annie-leibovitz/> 10

Slika 2.11 Tim Walker, „Wonderful Things“, Izvor:

<https://oliviaannabelle.co.uk/blogs/journal/wonderful-things> 11

Slika 2.12 Fotografija eksterijera Ricka McEvoya, Izvor:

<https://improvephotography.com/52221/take-architectural-photography-images-detailed-explanations/> 12

Slika 2.13 Fotografija eksterijera Marca Tagliarina, Izvor:

<https://www.archdaily.com/927949/shortlist-announced-for-the-architectural-photography->

awards-2019	12
Slika 2.14 Fotografija eksterijera Miloša Martinovića, Izvor:	
https://www.gradnja.rs/milos-martinovic-arhitektonska-fotografija/	13
Slika 2.15 Fotografija interijera Francois Guillemina, Izvor:	
https://www.francoisguillemine.com/architecture-photographer-prices	13
Slika 2.16 Fotografija Tekle Evelin Severin, Izvor:	
http://www.teklaevelinaseverin.com/	14
Slika 2.17 Fotografija Tekle Evelin Severin, Izvor:	
http://www.teklaevelinaseverin.com/	14
Slika 2.18 Yves Klein, „Skok u prazninu“, Izvor:	
Leap-into-the-Void-by-Yves-Klein-in-1960.jpg (815×1024) (studiobinder.com)	15
Slika 2.19 Tabascov konceptualni oglas, Izvor:	
Tabasco-Conceptual-advertisement-1.jpg (563×797) (studiobinder.com)	16
Slika 2.20 Konceptualna fotografija Prasada Naika, Izvor:	
What is Conceptual Photography — Definition & Examples (studiobinder.com)	16
Slika 2.21 Konceptualna fotografija Khashayar Kouchpeydeh, Izvor:	
https://unsplash.com/photos/jhHrcjVNAp8	17
Slika 2.22 Konceptualna fotografija Astrid Verhoef, Izvor:	
https://www.instagram.com/p/CZR3ulNIG6i/	17
Slika 2.23 Serija fotografija Sare Wilkerson, Izvor:	
https://www.theclickcommunity.com/blog/5-steps-to-producing-a-powerful-photography-series/	18
Slika 2.24 Serija fotografija Carrie Nichols, Izvor:	
https://www.theclickcommunity.com/blog/5-steps-to-producing-a-powerful-photography-series/	18
Slika 2.25 Brad Walls serija fotografija „Melankolični osjećaj usamljenosti“, Izvor:	
https://www.designboom.com/art/brad-walls-women-sand-dunes-conceptual-aerial-photo-09-17-2021/	19
Slika 2.26 Andoni Beristain serija fotografija „Pieza Madre“, Izvor:	
https://gloriaglam.hr/gg-talk/pieza-madre-o-ljepoti-zalovanja-serija-fotografija-koja-nas-je-odusevila-9115	19
Slika 2.27 Eksterijer Case Vicens, Izvor:	
https://www.thisiscolossal.com/2019/06/casa-vicens/	21
Slika 2.28 Interijer Case Vicens, Izvor:	
https://www.thisiscolossal.com/2019/06/casa-vicens/	21

Slika 2.29 Eksterijer Case Batlló, Izvor: https://www.pinterest.com/pin/487936940875477260/	22
Slika 2.30 Interijer Case Batlló, Izvor: https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-batllo/inside/	22
Slika 2.31 Eksterijer Case Mile, Izvor: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Casa_Mil%C3%A0,_general_view.jpg	23
Slika 2.32 Krov Case Mile, Izvor: https://www.flickr.com/photos/jassy-50/50109705711	23
Slika 3.1 Serija fotografija – Casa Vicens, Izvor: vlastiti	24
Slika 3.2 Serija fotografija – Casa Vicens, Izvor: vlastiti	24
Slika 3.3 Serija fotografija – Casa Batlló, Izvor: vlastiti	25
Slika 3.4 Serija fotografija – Casa Milà, Izvor: vlastiti	25
Slika 4.1 Serija fotografija – Casa Vicens, Izvor: vlastiti	27
Slika 4.2 Serija fotografija – Casa Batlló, Izvor: vlastiti	28
Slika 4.3 Serija fotografija – Casa Milà, Izvor: vlastiti	28